

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/53/2004

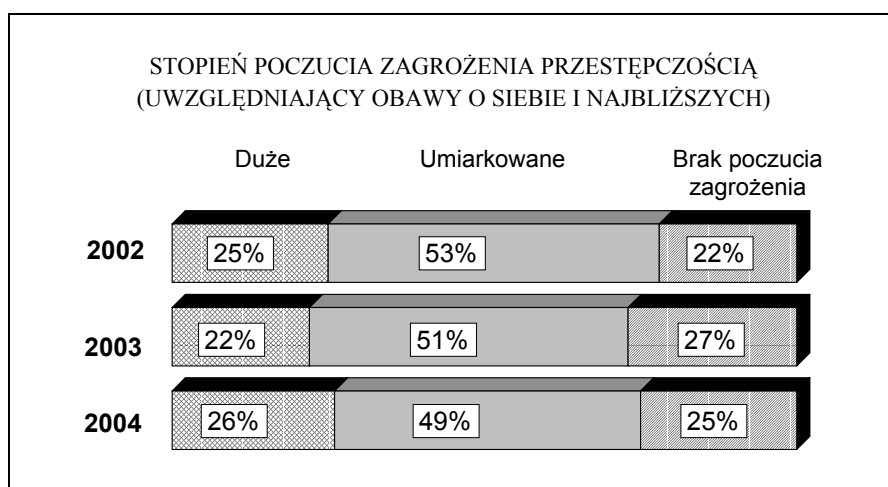
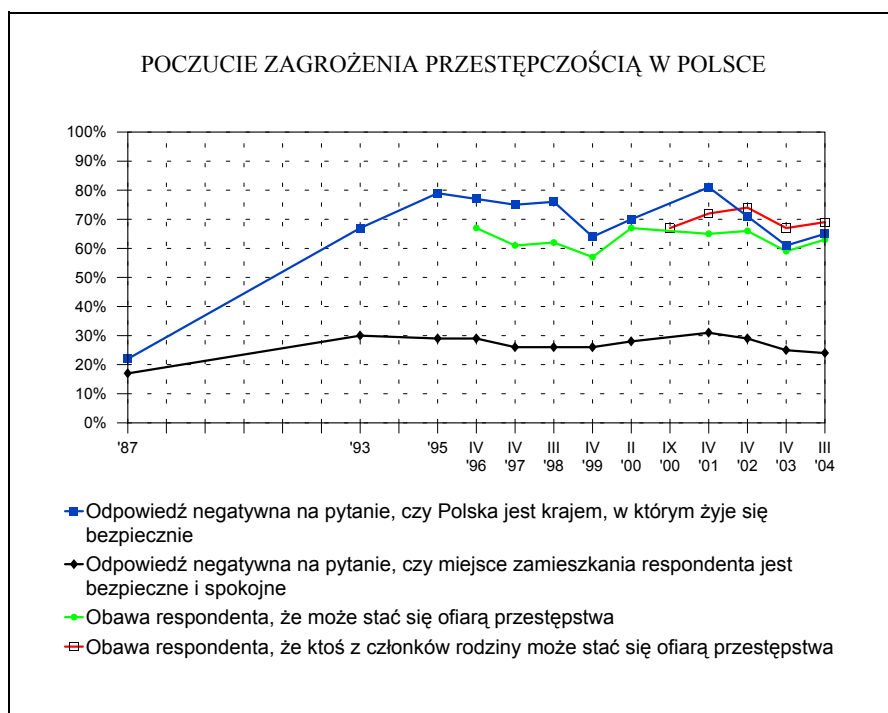
POCZUCIE ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ I STOSUNEK DO KARY ŚMIERCI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W porównaniu z rokiem ubiegłym poczucie zagrożenia przestępczością nie uległo większym zmianom. Nadal co czwarty Polak ma duże poczucie lęku o bezpieczeństwo własne i najbliższych, a co drugi deklaruje umiarkowane obawy.

Poczucie zagrożenia przestępczością w Polsce monitorujemy w trzech aspektach: przez opinie o ogólnym stanie bezpieczeństwa w kraju, postrzeganie stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz deklarowane obawy o bezpieczeństwo własne i najbliższych.

Pojawienie się w Polsce - jako w pewnym sensie ubocznego skutku procesu transformacji - nowych, nieznanych wcześniej form przestępczości, zwłaszcza przestępczości zorganizowanej, brutalizacja działań przestępczych i ich nieraz bardzo spektakularne formy spowodowały powstanie swoistej „czarnej legendy”, stereotypu Polski jako kraju o dużym zagrożeniu przestępczością. Od początku lat dziewięćdziesiątych w badaniach opinii zdecydowanie przeważa pogląd, że Polska jest krajem, w którym nie żyje się bezpiecznie. Liczba podzielających taki pogląd wahała się w kolejnych latach od dwóch trzecich do trzech czwartych badanych, a wahania te były niezależne od faktycznego wzrostu przestępczości. W roku 2001 zanotowaliśmy maksymalny, jak dotąd, poziom rozpowszechnienia przekonania że Polska nie jest krajem bezpiecznym - wyrażało je aż cztery piąte ogółu badanych. W ostatnich dwóch latach daje się zauważyć pewne osłabienie tego „czarnego” stereotypu, jednak nadal w zdecydowanej mniejszości są respondenci uważający Polskę za kraj, którego mieszkańcy mogą czuć się bezpiecznie¹.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	'87	'93	'95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04
	w procentach											
Tak	74	26	19	21	24	22	33	28	18	27	34	33
Nie	22	67	79	77	75	76	64	70	81	71	62	65
Trudno powiedzieć	4	7	2	2	1	2	4	2	1	2	4	2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166) przeprowadzono w dniach 5-8 marca 2004 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

O tym, że powyższa opinia ma charakter przede wszystkim stereotypu, ukształtowanego bardziej na przekazach medialnych dotyczących „wielkiej” przestępczości niż na codziennych doświadczeniach, świadczą diametralnie przeciwne opinie o stanie bezpieczeństwa w bezpośrednim otoczeniu ankietowanych, ich miejscu zamieszkania. Przez całą ubiegłą dekadę zdecydowana większość Polaków deklarowała, że w swoim miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie. Odsetek ten, wprawdzie nieznacznie, ale wzrasta już trzeci rok z rzędu. Obecnie trzy czwarte badanych uważa swoje miejsce zamieszkania za bezpieczne i spokojne.

Tabela 2

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	'87	'93	'95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04
	w procentach											
Tak	80	67	69	70	72	72	72	71	68	69	73	75
Nie	17	30	29	29	26	26	26	28	31	29	25	24
Trudno powiedzieć	3	3	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1

Oceny stanu bezpieczeństwa w skali kraju są w bardzo niewielkim stopniu zróżnicowane przez czynniki społeczno-środowiskowe i demograficzne. W pewnym stopniu wpływa na nie wielkość miejsca zamieszkania oraz wiek badanych. Najgorsze opinie o stanie bezpieczeństwa w kraju mają mieszkańcy największych miast oraz ludzie młodzi, stosunkowo najlepsze zaś - badani z miasteczek i wsi, a także osoby starsze (patrz tabele aneksowe). Zróżnicowanie ze względu na wiek może być wynikiem różnic w strukturze demograficznej ludności wsi i wielkich miast.

Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania w znacznym stopniu zależy od wielkości miejscowości. Bezpiecznie czują się u siebie najczęściej mieszkańcy wsi, w nieco mniejszym stopniu - miasteczek, a stosunkowo najmniej bezpiecznie - badani mieszkający w miastach średniej wielkości i dużych. Ponad jedna trzecia mieszkańców miast liczących ponad 20 tysięcy ludności nie czuje się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania.

Tabela 3

Miejsce zamieszkania	Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wieś	90	9	1
Miasto do 20 tys. ludności	80	17	3
- od 21 tys. do 100 tys.	63	37	0
- od 101 tys. do 500 tys.	66	33	1
- powyżej 500 tys.	61	38	2

Opinie o zagrożeniu przestępczością w skali kraju kształtują się przede wszystkim pod wpływem informacji na ten temat docierających do badanych za pośrednictwem środków masowego przekazu, natomiast postrzeganie stanu bezpieczeństwa w bezpośrednim otoczeniu opiera się na własnych obserwacjach i doświadczeniach. Mimo to ocena stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania silnie wpływa na opinie o zagrożeniu przestępczością w skali kraju.

Tabela 4

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym*?	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	41	56	3
Nie	6	93	1

*Pominięto „trudno powiedzieć”

Ludzie, którzy nie czują się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania, łatwiej uogólniają taką ocenę na cały kraj. Dlatego też wśród nich niemal powszechne jest przekonanie, że Polska nie należy do krajów mogących dawać swoim mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa. Z drugiej strony osoby, które mają poczucie, że żyją w miejscu bezpiecznym i spokojnym, są mniej skore do uważania Polski za kraj, w którym nie żyje się bezpiecznie. Jednak także wśród nich dość wyraźnie przeważa „czarny” stereotyp naszego kraju.

Odczuwanie osobistego zagrożenia, lęku o bezpieczeństwo własne i najbliższych, kształtuje się zapewne nie tylko pod wpływem własnych doświadczeń, obserwacji najbliższego otoczenia oraz informacji medialnych o przestępczości w kraju, lecz także innych czynników, jak np. cech osobowościowych. Dlatego też ocena stopnia zagrożenia zarówno w skali kraju, jak i miejsca zamieszkania nie przekłada się na dynamikę poczucia zagrożenia osobistego, którego wielkość można uznać w przybliżeniu za stałą. Jednocześnie zasięg występowania poczucia osobistego zagrożenia jest wyraźnie związany z wielkością miejsca zamieszkania.

W ostatnim dziesięcioleciu brak obaw o bezpieczeństwo własne deklarowało - z niewielkimi odchyleniami - około jednej trzeciej badanych, natomiast mniej więcej co siódmy miał silne poczucie lęku o własne bezpieczeństwo.

Tabela 5

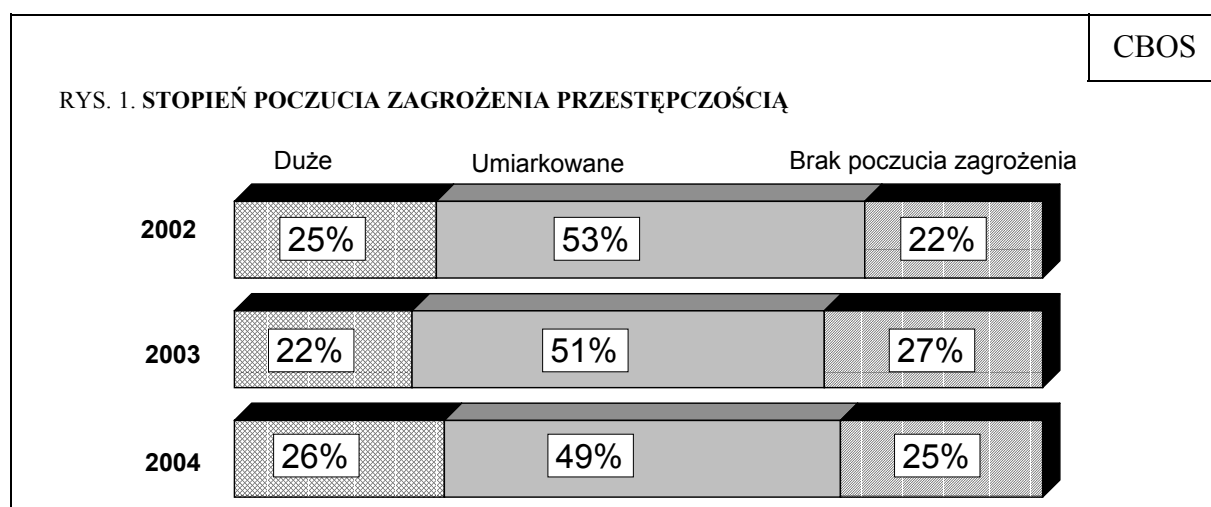
Czy obawia się Pan(i) tego, że może Pan(i) stać się ofiarą przestępstwa?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02	IV '03	III '04
	w procentach								
Nie obawiam się	30	37	35	40	31	34	32	39	36
Obawiam się, ale nie tak bardzo	50	46	47	43	46	47	52	49	49
Bardzo się tego obawiam	17	15	15	14	21	18	14	10	14
Trudno powiedzieć	3	2	3	2	2	1	2	2	1

Częściej niż o bezpieczeństwo własne respondenci obawiają się o bezpieczeństwo najbliższych. W obydwu przypadkach obawy te są znacznie częściej udziałem kobiet niż mężczyzn (w przypadku bezpieczeństwa własnego ponad dwukrotnie - odpowiednio 19% i 8%). Warto podkreślić, że lęk o własne bezpieczeństwo niemal wcale nie wiąże się z wiekiem badanych. Brak obaw deklarują tak samo często najmłodszy i najstarszy badani, a jedynie duże nasilenie obaw zwiększa się, ale bardzo nieznacznie, w najstarszych grupach wieku. Zależność ta nie występuje natomiast w odniesieniu do obaw o bezpieczeństwo najbliższych. W obydwu przypadkach natomiast brak obaw deklarowany jest tym częściej, im niższy poziom wykształcenia badanych.

Tabela 6

Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	IX 2000	IV 2001	IV 2002	IV 2003	III '04
	w procentach				
Nie obawiam się	30	26	25	30	28
Obawiam się, ale nie tak bardzo	42	45	50	47	45
Bardzo się tego obawiam	25	27	24	20	24
Trudno powiedzieć	3	2	1	3	3

Na podstawie deklaracji ankietowanych, dotyczących obaw o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych, określiliśmy stopień poczucia zagrożenia przestępczością. Duże poczucie zagrożenia to odpowiedź „bardzo się tego obawiam” na przynajmniej jedno z dwóch pytań o to, czy badany obawia się, że sam stanie się ofiarą przestępstwa, lub też czy obawia się, iż ofiarą przestępstwa stanie się ktoś z jego najbliższej rodziny. Umiarkowane poczucie zagrożenia to odpowiedź „obawiam się, ale nie tak bardzo” na co najmniej jedno z tych pytań, przy niewskazaniu odpowiedzi „bardzo się tego obawiam”, natomiast brak poczucia zagrożenia to sytuacja, gdy respondent w obu przypadkach udzielił odpowiedzi „w ogóle się tego nie obawiam” lub „raczej się tego nie obawiam”.

Okazało się, że tylko co czwarty Polak (25%) jest wolny od lęku przed tym, by nie paść ofiarą przestępstwa. Prawie tyle samo osób (26%) odczuwa duże zagrożenie, a niemal co druga (49%) - zagrożenie umiarkowane. Od roku 2002 proporcje te są w przybliżeniu stałe. Duże poczucie zagrożenia deklaruje **co piąty mężczyzna i co trzecia kobieta, niespełna co piąty mieszkaniec wsi i dwóch na pięciu mieszkańców wielkich miast.**

Jednocześnie w ciągu ostatnich pięciu lat aż dwie piąte badanych (39%) padło ofiarą działań przestępczych - przede wszystkim kradzieży oraz włamań. Ankietowani, którzy sami byli obiektem działań przestępczych, znacznie częściej od niemających takich doświadczeń wykazują duże poczucie zagrożenia, a znacznie rzadziej deklarują brak obaw. Natomiast poczucie zagrożenia w stopniu umiarkowanym występuje równie często wśród tych, którzy padli w przeszłości ofiarą przestępstwa, jak i wśród pozostałych.

Tabela 7

Czy w ostatnich pięciu latach przydarzyła się Panu(i) któraś z wymienionych niżej sytuacji?	Odsetki odpowiedzi twierdzących (według terminów badań)				
	VI 1999	VI 2000	IV 2002	IV 2003	III 2004
Ukradziono Panu(i) coś	22	19	31	28	29
Dokonano u Pana(i) włamania (do domu, mieszkania lub budynków gospodarczych)	9	8	17	14	17
Został(a) Pan(i) napadnięty(a) i obrabowany(a)	4	4	5	5	7
Został(a) Pan(i) pobity(a) lub umyślnie zraniony(a)	4	3	5	6	4
Stał(a) się Pan(i) ofiarą innego przestępstwa	4	5	7	4	6

Tabela 8

Czy w ciągu ostatnich pięciu lat padł(a) Pan(i) ofiarą jakiegoś przestępstwa?	Poczucie zagrożenia przestępczością		
	duże	umiarkowane	brak poczucia zagrożenia
	w procentach		
Tak*	35	51	14
Nie	20	49	31

* Osoby, które padły ofiarą przynajmniej jednego przestępstwa wymienionego w tabeli 7

Obiektem działań przestępczych byli przede wszystkim badani pozostający w dobrej sytuacji materialnej, tym częściej, im większe jest miejsce ich zamieszkania. Wiąże się to także z pewnymi cechami położenia społecznego. Wśród najlepiej wykształconych było dwukrotnie więcej osób, które padły ofiarą działań przestępczych, niż wśród mających wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe (odpowiednio 61% i 30%).

STOSUNEK DO KARY ŚMIERCI

Kara śmierci nie jest w Polsce stosowana już od blisko dwudziestu lat. Mimo to dotychczasowe badania wskazywały, że większość społeczeństwa opowiada się za jej stosowaniem. Przy okazji sondowania opinii o zagrożeniach jeszcze raz zapytaliśmy o tę sprawę. Okazało się, że nic się w tym względzie nie zmieniło - nadal ponad trzy czwarte Polaków akceptuje orzeczenie kary śmierci za najcięższe przestępstwa.

Tabela 9

Stosunek do kary śmierci ²	Wskazania według terminów badań													
	XI '87	IX '89	XI '90	III '91	IV '94	X '95	IV '96	IV '97	III '98	I '99	II '00	VI '01	VI '02	III '04
	w procentach													
Zwolennicy	60	52	63	62	56	66	74	74	76	77	77	72	74	77
Przeciwnicy	28	27	28	29	28	26	19	20	15	18	19	23	19	19
Trudno powiedzieć	12	21	9	9	16	8	7	6	9	5	4	5	7	4

Interesujące, że stosunek do kary śmierci jest w stosunkowo niewielkim stopniu zróżnicowany społecznie. Przeciwników kary śmierci możemy spotkać częściej niż w innych

² W latach '87 i '89 pytanie brzmiało: „Dużo dyskutuje się obecnie nad stosowaniem kary śmierci. Czy widzi Pan(i) potrzebę stosowania takiego wyroku przez sądownictwo w Polsce?” z odpowiedziami „Tak” - „Nie”. W latach '90 - '97 pytaliśmy: „Jaki jest Pana(i) stosunek do kary śmierci? Czy jest Pan(i) za zniesieniem czy też za utrzymaniem kary śmierci?” (z odpowiedziami od „Zdecydowanie za utrzymaniem” do „Zdecydowanie za zniesieniem”). W roku '98 zapytaliśmy: „Czy, Pana(i) zdaniem, byłoby słuszne czy też niesłuszne przywrócenie kary śmierci za zabójstwo?” (z odpowiedziami od „Zdecydowanie słuszne” do „Zdecydowanie niesłuszne”). W obecnym sondażu pytanie brzmiało: „Jaki jest Pana(i) stosunek do kary śmierci? Czy w Polsce powinno się stosować karę śmierci za najcięższe przestępstwa czy też nie powinno?” (z odpowiedziami od „Zdecydowanie powinno” do „Zdecydowanie nie powinno”).

grupach jedynie wśród uczącej się młodzieży (34%), osób z wyższym wykształceniem (31%), a także wśród mieszkańców największych miast ((31%).

Natomiast na zróżnicowanie postaw wobec kary śmierci wpływa intensywność praktyk religijnych, a także poglądy polityczne Polaków. Wśród badanych praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu niemal połowa (48%) to zwolennicy kary śmierci, a 39% - jej przeciwnicy, podczas gdy wśród osób w ogóle nieuczestniczących w praktykach religijnych zdecydowana większość (83%) opowiada się za karą śmierci, a zaledwie 10% jest przeciw. Jeśli natomiast chodzi o poglądy polityczne, to przeciwników kary śmierci spotykamy dwukrotnie częściej wśród respondentów o poglądach prawicowych (26%) niż lewicowych (13%).

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	65	2	1022
Płeć				
Mężczyźni	38	61	2	488
Kobiety	28	70	2	534
Wiek				
18-24 lat	29	69	2	157
25-34	31	68	1	186
35-44	33	65	2	174
45-54	32	65	2	195
55-64	33	67	0	142
65 lat i więcej	37	59	4	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	36	60	3	369
Miasto do 20 tys.	39	59	2	131
20-100 tys.	27	72	1	208
101-500 tys.	32	67	1	193
501 tys. i więcej mieszk.	25	74	1	122
Wykształcenie				
Podstawowe	36	61	3	286
Zasadnicze zawodowe	29	69	2	260
Średnie	33	66	2	358
Wyższe	32	68	0	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	58	0	66
Prac.umysł.niż.szczębla	38	60	1	84
Pracownicy fiz.- umysł.	28	70	2	111
Robotnicy wykwalifikowani	26	72	2	79
Robotnicy niewykwalifik.	14	86	0	35
Rolnicy	32	64	4	54
Pracujący na własny rach.	33	67	0	33
Bierni zawodowo				
Renciści	35	62	3	118
Emeryci	32	65	3	205
Uczniowie i studenci	32	68	0	79
Bezrobotni	31	65	4	120
Gospodynie domowe i inni	48	49	3	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	35	65	0	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	32	64	3	72
sekt. pryw. poza rolnict.	28	71	1	184
prywatnym gosp. rolnym	34	63	4	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	34	63	3	117
300-399	35	62	3	82
400-599	36	63	1	201
600-800	32	66	2	176
Powyżej 800 zł	33	66	0	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	28	69	3	333
Średnie	33	65	2	447
Dobre	38	61	1	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	71	1	65
Raz w tygodniu	33	65	2	550
1-2 razy w miesiącu	28	70	2	142
Kilka razy w roku	37	61	2	164
W ogóle nie uczestniczy	33	65	1	101
Poglądy polityczne				
Lewica	31	69	0	160
Centrum	33	66	1	285
Prawica	36	63	1	310
Trudno powiedzieć	29	65	6	267

Tabela 2. Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	24	1	1022
Płeć				
Mężczyźni	78	21	0	488
Kobiety	72	26	2	534
Wiek				
18-24 lat	80	20	1	157
25-34	76	24	0	186
35-44	77	23	0	174
45-54	74	26	1	195
55-64	70	28	2	142
65 lat i więcej	74	23	3	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	90	9	1	369
Miasto do 20 tys.	80	17	3	131
20-100 tys.	63	37	0	208
101-500 tys.	66	33	1	193
501 tys. i więcej mieszk.	61	38	2	122
Wykształcenie				
Podstawowe	76	22	2	286
Zasadnicze zawodowe	78	22	0	260
Średnie	73	26	1	358
Wyższe	73	25	2	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	79	20	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	78	22	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	69	31	0	111
Robotnicy wykwalifikowani	73	27	0	79
Robotnicy niewykwalifik.	77	23	0	35
Rolnicy	94	5	1	54
Pracujący na własny rach.	65	35	0	33
Bierni zawodowo				
Renciści	72	27	1	118
Emeryci	71	26	3	205
Uczniowie i studenci	75	24	1	79
Bezrobotni	79	21	0	120
Gospodynie domowe i inni	84	16	0	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	77	22	0	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	72	28	0	72
sekt. pryw. poza rolnict.	73	27	0	184
prywatnym gosp. rolnym	91	8	1	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	77	23	0	117
300-399	81	17	2	82
400-599	78	22	0	201
600-800	71	26	3	176
Powyżej 800 zł	72	28	1	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	67	31	2	333
Średnie	80	20	0	447
Dobre	78	21	1	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	74	24	1	65
Raz w tygodniu	79	20	1	550
1-2 razy w miesiącu	68	31	1	142
Kilka razy w roku	78	22	0	164
W ogóle nie uczestniczy	64	35	1	101
Poglądy polityczne				
Lewica	72	27	1	160
Centrum	78	22	0	285
Prawica	77	22	1	310
Trudno powiedzieć	72	27	1	267

Tabela 3. Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?
1 - Nie obawiam się; 2 - Obawiam się, ale nie tak bardzo; 3 - Bardzo się tego obawiam

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	49	14	1	1022
Płeć					
Mężczyźni	42	50	8	0	488
Kobiety	31	49	19	1	534
Wiek					
18-24 lat	38	51	11	0	157
25-34	39	48	12	1	186
35-44	32	55	11	2	174
45-54	35	52	12	1	195
55-64	34	50	16	1	142
65 lat i więcej	40	39	19	1	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	44	46	9	1	369
Miasto do 20 tys.	40	44	15	1	131
20-100 tys.	34	52	13	1	208
101-500 tys.	25	54	19	2	193
501 tys. i więcej mieszk.	28	51	20	1	122
Wykształcenie					
Podstawowe	46	36	17	2	286
Zasadnicze zawodowe	37	53	9	1	260
Średnie	30	55	15	1	358
Wysze	30	56	13	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	59	13	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	28	65	4	2	84
Pracownicy fiz. - umysł.	24	53	21	1	111
Robotnicy wykwalifikowani	39	52	8	1	79
Robotnicy niewykwalifik.	24	58	18	0	35
Rolnicy	47	49	4	0	54
Pracujący na własny rach.	59	32	9	0	33
Bierni zawodowo					
Renciści	34	51	15	1	118
Emeryci	39	40	20	1	205
Uczniowie i studenci	41	50	9	0	79
Bezrobotni	40	47	13	0	120
Gospodynie domowe i inni	46	38	12	3	38
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	28	59	11	1	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	23	64	10	2	72
sekt. pryw. poza rolnict.	35	51	14	1	184
prywatnym gosp. rolnym	47	49	4	0	57
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	36	48	14	2	117
300-399	40	49	10	1	82
400-599	40	41	19	0	201
600-800	30	55	14	1	176
Powyżej 800 zł	38	47	15	0	194
Ocena własnych war. mater.					
Złe	35	47	17	1	333
Średnie	36	52	11	1	447
Dobre	37	48	14	1	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	43	20	0	65
Raz w tygodniu	35	51	13	1	550
1-2 razy w miesiącu	35	50	15	0	142
Kilka razy w roku	37	50	13	1	164
W ogóle nie uczestniczy	40	45	15	0	101
Poglądy polityczne					
Lewica	28	56	16	0	160
Centrum	32	55	13	0	285
Prawica	39	47	12	1	310
Trudno powiedzieć	41	42	15	2	267

Tabela 4. Niezależnie od tego, czy obawia się Pan(i) o siebie samego, to czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?
1 - Nie obawiam się; 2 - Obawiam się, ale nie tak bardzo; 3 - Bardzo się tego obawiam

	(%)				Liczba osób
	1	3	4	7	
Ogółem	28	45	24	3	1022
Płeć					
Mężczyźni	33	46	17	3	488
Kobiety	24	44	31	2	534
Wiek					
18-24 lat	24	49	25	3	157
25-34	29	46	23	2	186
35-44	30	44	25	2	174
45-54	28	48	21	2	195
55-64	27	47	25	1	142
65 lat i więcej	31	37	27	6	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	39	42	16	4	369
Miasto do 20 tys.	33	46	20	1	131
20-100 tys.	23	49	26	2	208
101-500 tys.	17	46	33	3	193
501 tys. i więcej mieszk.	17	46	37	1	122
Wykształcenie					
Podstawowe	37	33	25	5	286
Zasadnicze zawodowe	31	50	17	2	260
Średnie	23	48	27	1	358
Wyższe	15	54	30	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	53	33	0	66
Prac. umysł. niż. szczebla	21	58	21	0	84
Pracownicy fiz. - umysł.	22	46	29	3	111
Robotnicy wykwalifikowani	34	47	14	5	79
Robotnicy niewykwalifik.	24	36	41	0	35
Rolnicy	45	43	10	1	54
Pracujący na własny rach.	36	30	27	7	33
Bierni zawodowo					
Renciści	30	45	22	2	118
Emeryci	29	40	27	4	205
Uczniowie i studenci	17	56	23	4	79
Bezrobotni	31	43	25	1	120
Gospodynie domowe i inni	46	34	20	0	38
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	20	52	27	1	151
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	22	56	21	0	72
sekt. pryw. poza rolnict.	28	42	25	4	184
prywatnym gosp. rolnym	45	43	13	0	57
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	38	40	19	3	117
300-399	26	50	21	3	82
400-599	33	36	28	3	201
600-800	24	47	28	1	176
Powyżej 800 zł	29	45	24	2	194
Ocena własnych war. mater.					
Złe	31	41	25	3	333
Średnie	28	47	22	3	447
Dobre	25	46	29	0	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	34	33	3	65
Raz w tygodniu	30	43	23	3	550
1-2 razy w miesiącu	23	45	31	1	142
Kilka razy w roku	23	51	24	2	164
W ogóle nie uczestniczy	29	52	17	2	101
Poglądy polityczne					
Lewica	23	51	27	0	160
Centrum	27	49	22	2	285
Prawica	29	43	27	1	310
Trudno powiedzieć	32	39	23	6	267

Tabela 5. Stopień poczucia zagrożenia przestępczością

	(%)			
	Duże	Umiarkowane	Brak poczucia zagrożenia	Liczba osób
Ogółem	26	49	25	989
Płeć				
Mężczyźni	19	51	30	473
Kobiety	32	48	20	516
Wiek				
18-24 lat	27	51	22	153
25-34	25	49	26	182
35-44	25	50	25	167
45-54	23	52	25	189
55-64	26	51	23	140
65 lat i więcej	31	43	26	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	18	48	34	355
Miasto do 20 tys.	22	47	31	128
20-100 tys.	27	52	20	202
101-500 tys.	35	51	14	184
501 tys. i więcej mieszk.	39	48	14	120
Wykształcenie				
Podstawowe	28	38	33	270
Zasadnicze zawodowe	18	57	25	253
Średnie	28	50	22	352
Wyższe	30	56	14	116
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	55	12	65
Prac. umysł. niż. szczebla	21	63	17	82
Pracownicy fiz.- umysł.	32	48	20	106
Robotnicy wykwalifikowani	15	58	26	75
Robotnicy niewykwalifik.	41	38	21	35
Rolnicy	10	47	43	53
Pracujący na własny rach.	29	32	38	31
Bierni zawodowo				
Renciści	27	51	23	114
Emeryci	29	45	26	196
Uczniowie i studenci	25	59	17	76
Bezrobotni	26	44	30	118
Gospodynie domowe i inni	22	38	39	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	28	57	15	147
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	19	64	16	71
sekt. pryw. poza rolnict.	27	46	27	177
prywatnym gosp. rolnym	13	46	42	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	22	46	33	111
300-399	22	55	23	80
400-599	30	41	28	195
600-800	30	51	19	172
Powyżej 800 zł	26	49	25	190
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	46	27	320
Średnie	24	52	25	431
Dobre	29	50	22	239
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	35	44	21	63
Raz w tygodniu	25	48	27	527
1-2 razy w miesiącu	31	49	20	141
Kilka razy w roku	26	53	21	158
W ogóle nie uczestniczy	18	57	25	99
Poglądy polityczne				
Lewica	27	58	15	160
Centrum	23	53	23	278
Prawica	28	46	26	304
Trudno powiedzieć	26	44	30	247

Tabela 6. Czy w ostatnich pięciu latach padł(a) Pan(i) ofiarą jakiegoś przestępstwa?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	39	61	1022
Płeć			
Mężczyźni	42	58	488
Kobiety	36	64	534
Wiek			
18-24 lat	43	57	157
25-34	41	59	186
35-44	36	64	174
45-54	42	58	195
55-64	44	56	142
65 lat i więcej	28	72	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	23	77	369
Miasto do 20 tys.	34	66	131
20-100 tys.	41	59	208
101-500 tys.	53	47	193
501 tys. i więcej mieszk.	66	34	122
Wykształcenie			
Podstawowe	30	70	286
Zasadnicze zawodowe	31	69	260
Średnie	44	56	358
Wyższe	61	39	118
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	63	37	66
Prac. umysł. niż. szczebla	45	55	84
Pracownicy fiz. - umysł.	47	53	111
Robotnicy wykwalifikowani	34	66	79
Robotnicy niewykwalifik.	25	75	35
Rolnicy	24	76	54
Pracujący na własny rach.	62	38	33
Bierni zawodowo			
Renciści	29	71	118
Emeryci	35	65	205
Uczniowie i studenci	44	56	79
Bezrobotni	35	65	120
Gospodynie domowe i inni	41	59	38
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	49	51	151
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	42	58	72
sekt. pryw. poza rolnict.	45	55	184
prywatnym gosp. rolnym	23	77	57
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	27	73	117
300-399	21	79	82
400-599	33	67	201
600-800	42	58	176
Powyżej 800 zł	54	46	194
Ocena własnych war. mater.			
Źłe	37	63	333
Średnie	33	67	447
Dobre	51	49	242
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	30	70	65
Raz w tygodniu	33	67	550
1-2 razy w miesiącu	43	57	142
Kilka razy w roku	50	50	164
W ogóle nie uczestniczy	53	47	101
Poglądy polityczne			
Lewica	38	62	160
Centrum	42	58	285
Prawica	40	60	310
Trudno powiedzieć	34	66	267

Tabela 7. Jaki jest Pana(i) stosunek do kary śmierci? Czy, Pana(i) zdaniem, w Polsce powinno się stosować karę śmierci za najcięższe przestępstwa czy też nie powinno?

(%)

	Powinno	Nie powinno	Tudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	77	19	5	1022
Płeć				
Mężczyźni	82	15	3	488
Kobiety	72	22	6	534
Wiek				
18-24 lat	76	24	1	157
25-34	79	17	4	186
35-44	76	20	4	174
45-54	79	16	4	195
55-64	78	18	4	142
65 lat i więcej	72	19	10	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	78	16	6	369
Miasto do 20 tys.	79	17	5	131
20-100 tys.	78	21	1	208
101-500 tys.	79	16	5	193
501 tys. i więcej mieszk.	64	31	6	122
Wykształcenie				
Podstawowe	78	14	7	286
Zasadnicze zawodowe	82	14	4	260
Średnie	77	21	1	358
Wyższe	60	31	8	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	27	6	66
Prac. umysł. niż. szczebla	72	26	3	84
Pracownicy fiz.- umysł.	83	15	2	111
Robotnicy wykwalifikowani	92	6	2	79
Robotnicy niewykwalifik.	82	5	13	35
Rolnicy	73	21	7	54
Pracujący na własny rach.	71	29	0	33
Bierni zawodowo				
Renciści	75	18	7	118
Emeryci	76	18	7	205
Uczniowie i studenci	65	34	1	79
Bezrobotni	81	15	4	120
Gospodynie domowe i inni	81	15	5	38
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	77	21	2	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	73	23	4	72
sekt. pryw. poza rolnict.	81	14	4	184
prywatnym gosp. rolnym	73	21	6	57
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	82	17	2	117
300-399	86	10	4	82
400-599	74	23	3	201
600-800	78	17	5	176
Powyżej 800 zł	75	22	3	194
Ocena własnych war. mater.				
Złe	81	13	6	333
Średnie	74	22	4	447
Dobre	75	21	4	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	48	39	14	65
Raz w tygodniu	76	21	3	550
1-2 razy w miesiącu	86	8	6	142
Kilka razy w roku	81	16	3	164
W ogóle nie uczestniczy	83	10	7	101
Poglądy polityczne				
Lewica	83	13	4	160
Centrum	79	18	3	285
Prawica	72	26	3	310
Trudno powiedzieć	77	15	9	267